

บทที่ 5

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา บทนี้เป็น การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย จึงขอเสนอสาระสำคัญตามลำดับ ได้แก่ วัตถุประสงค์ กลุ่ม ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1 จำนวน 383 คน ได้มาโดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Yamane (1973: 727-728) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและแบบวัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยส่วนของแบบสอบถามนั้นสร้างโดยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนแบบวัดนั้นสร้าง

โดยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ Model of Self-Regulation, Feedback Loops ทฤษฎีและหลักการของ Self-Regulated Learning ทฤษฎีและหลักการของ Malcolm S. Knowles (1975) ทฤษฎีและหลักการของ Albert Bandura (1986) ทฤษฎีและหลักการของ Barry J. Zimmerman (1989) และแบบวัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Five-Component Scale of Self-Regulation) ของ Manuel Martinez-Pons (2001) โดยได้ผ่านขั้นตอนการหาคุณภาพเครื่องมือ คือ มีการตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ซึ่งได้ดังนี้

แบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 3 ระดับ จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .871

แบบวัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 3 ระดับ จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .897

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1
2. ผู้วิจัยส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามและแบบวัดจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 ภายในระยะเวลาที่กำหนดด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามและแบบวัดทั้งหมดที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบมาตราส่วนประมาณค่า มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ในภาพรวมและจำแนกตามรายชื่อ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. นำแบบวัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบมาตราส่วนประมาณค่า มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ในภาพรวมและจำแนกตามรายชื่อ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
4. ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน ได้ผลดังนี้
  - 1.1 ระดับการปฏิบัติด้านการเตรียมการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของครูอยู่ในระดับมาก
  - 1.2 ระดับการปฏิบัติด้านการสร้างบรรยากาศอยู่ในระดับมาก
  - 1.3 ระดับการปฏิบัติด้านการส่งเสริมการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้และการวางแผนการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง
  - 1.4 ระดับการปฏิบัติด้านการส่งเสริมการดำเนินการเรียนรู้และการประเมินความก้าวหน้าอยู่ในระดับมาก
  - 1.5 ระดับการปฏิบัติด้านการส่งเสริมการประเมินผลอยู่ในระดับมาก
  - 1.6 ระดับการปฏิบัติด้านบทบาทโดยรวมอื่นๆของครูอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1 พบว่า ระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนในภาพรวมทั้งหมดยังอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน ได้ผลดังนี้

2.1 ระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการตระหนักเกี่ยวกับตนเองและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการวางแผนการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการปฏิบัติการตามแผนให้บรรลุจุดหมายอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการควบคุมการจูงใจตนเองให้ปฏิบัติการเรียนรู้บรรลุจุดหมายอยู่ในระดับมาก

2.5 ระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการประเมินความก้าวหน้าอยู่ในระดับปานกลาง

2.6 ระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการปรับปรุงแก้ไขอยู่ในระดับปานกลาง

2.7 ระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1 พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมของนักเรียนระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .073 และเมื่อแยกพิจารณาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการปรับปรุงแก้ไข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .101

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยนำมาอภิปรายผลเรียงตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า มีห้าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การสร้างบรรยากาศ การส่งเสริมการประเมินผล บทบาท

โดยรวมอื่นๆของครู การส่งเสริมการดำเนินการเรียนรู้และการประเมินความก้าวหน้า และการเตรียมการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของครู ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า ครูได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนในการเรียนรวมไปถึงการจัดสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความอบอุ่น และมีการเกื้อหนุนเอาใจใส่นักเรียนมากพอสมควร

สาเหตุที่ผลวิจัยออกมาเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะผลจากการปฏิรูปการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลให้ครูต้องมีการพัฒนาการเรียนการสอนของตน เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ กระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้คิด ค้นคว้า และสร้างข้อความรู้ด้วยตนเอง ได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างกัน มีส่วนร่วมกันสร้างความรู้อย่างมีกระบวนการ ได้ผลงานที่ดีและสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ โดยบทบาทของครูจะอยู่ในฐานะของผู้อำนวยความสะดวกและจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด บทบาทของครูจึงประกอบด้วยบทบาทด้านการเตรียมการ เช่น การเตรียมตนเองให้พร้อมที่จะให้คำแนะนำให้ความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน การเตรียมสื่อ และการเตรียมการวัดและประเมินผล บทบาทด้านการดำเนินการ เช่น การเป็นผู้เสริมสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร การเป็นผู้สนับสนุน และการเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ และสุดท้ายคือบทบาทด้านการประเมินผล ซึ่งนอกจากครูจะเป็นผู้วัดและประเมินผลเองแล้วผู้เรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มควรมีบทบาทร่วมวัดและประเมินตนเองและกลุ่มด้วย (วัฒนาพร รัชชบุทกข์, 2541: 9-14) สอดคล้องกับแนวคิดของ Piaget (วีระ บุญยะกาญจน์, 2532: 82 อ้างถึงใน มานพ วงศ์สาขา, 2541: 93-94) ซึ่งมีแนวคิดว่าการเรียนรู้ที่แท้จริงไม่ได้เกิดขึ้นโดยครู แต่การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยการขวนขวายของตัวเด็กเอง ดังนั้นครูจึงไม่ควรพยายามยึดเหนี่ยวเนื้อหาความรู้ให้กับเด็ก แต่ควรจัดเนื้อหาหรือสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดความสนใจของเด็กเพื่อให้เด็กเสาะหาและแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

นอกจากนั้นผลการวิจัยพบว่าด้านการส่งเสริมการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้และการวางแผนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะว่าครูยังไม่เข้าใจกระบวนการหรือรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มรูปแบบที่ประกอบด้วยการเตรียมการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสร้างบรรยากาศ การส่งเสริมการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้และการวางแผนการเรียนรู้ การส่งเสริมการดำเนินการเรียนรู้และการประเมินความ ก้าวหน้า และการประเมินผล โดยเฉพาะการส่งเสริมการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้และการวางแผนการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ครูไม่คุ้นเคย เพราะการศึกษาในสถาบันการศึกษาในระดับประถมศึกษานั้นส่วนใหญ่ครูผู้สอนจะเตรียมแผนการสอนและจัดการเรียนการสอนในลักษณะที่นักเรียนทุกคนเรียนเหมือนกัน เรียนไปพร้อมกัน นักเรียนจะไม่มีแผนการเรียนรู้ของตนเองตามความต้องการที่

สอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละคน ดังนั้นการส่งเสริมการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้และการวางแผน การเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มของนักเรียนจึงไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร

2. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า มีหกด่านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง การวางแผนการเรียนรู้ การปฏิบัติตามแผนให้บรรลุจุดหมาย การปรับปรุงแก้ไข การประเมินความก้าวหน้า และการตระหนักเกี่ยวกับตนเองและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียน โดยการวางแผนการเรียนรู้และการปฏิบัติตามแผนให้บรรลุจุดหมายนั้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของมานพ วงศ์สาขา (2541: 92-93) ซึ่งพบว่า การเรียนรู้โดยการนำตนเองโดยรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหารอยู่ในระดับปานกลาง และทองคำ จิตรอามาตย์ (2540: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีระดับความพร้อมด้วยการนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สาเหตุที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนในระดับประถมศึกษาอยู่ในวัยที่ขาดความพร้อมด้านวุฒิภาวะในการเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรมในระดับสูง เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่อยู่ในขั้นของการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (Concrete Operational Period) โดยนักเรียนสามารถคิดอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่เป็นรูปธรรมได้ดี ส่วนสิ่งที่เป็นนามธรรมนั้นนักเรียนยังสามารถเข้าใจได้ยาก (Piaget อ้างถึงใน สุชา จันทน์เอม, 2540: 34) ในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้ การปฏิบัติตามแผน การแก้ไขปรับปรุง การตรวจสอบและการประเมินผล ซึ่งล้วนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความสามารถทางสติปัญญาในการประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความสามารถทางสติปัญญาในระดับสูง นักเรียนวัยนี้จึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ดี

และจากผลการวิจัยยังพบว่าด้านการควบคุมการจูงใจตนเองให้ปฏิบัติตามเรียนรู้บรรลุจุดหมายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนสามารถบังคับหรือควบคุมตนเองให้ทำในสิ่งที่ต้องการเพื่อให้บรรลุจุดหมายของการเรียนได้ แสดงว่าเด็กวัยนี้ก็มีความพยายามที่จะทำงานหรือสิ่งที่ตนสนใจให้สำเร็จ (สุชา จันทน์เอม, 2541: 50)

3. ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมของนักเรียนระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นั่นแสดงว่า แม้ว่าในภาพรวมครูได้จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับมาก แต่การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนไม่ได้อยู่ในระดับมากตามไปด้วย ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะนักเรียนมีอายุอยู่ในวัยที่ยังไม่สามารถเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรมในระดับสูงได้ดี เนื่องจากพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจ ความคิด หรือสติปัญญาของนักเรียนในวัยนี้ตามทฤษฎีของ Piaget (อ้างถึงใน สุชา จันทน์เอม, 2540: 34) อยู่ในขั้นของการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (Concrete Operational Period) โดยนักเรียนสามารถคิดอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่เป็นรูปธรรมได้ดี ส่วนสิ่งที่เป็นนามธรรมนั้นนักเรียนยังสามารถเข้าใจได้ยาก แต่การเรียนรู้ด้วยตนเองแบบเต็มรูปแบบที่ประกอบด้วยการเตรียมการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสร้างบรรยากาศ การส่งเสริมวินิจัยความต้องการในการเรียนรู้และการวางแผนการเรียนรู้ การส่งเสริมดำเนินการเรียนรู้และการประเมินความก้าวหน้า และการประเมินผล ล้วนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความสามารถทางสติปัญญาในระดับมาก ดังนั้นแม้ว่าครูจะจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับสูง นักเรียนจึงไม่ได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับมากตามไปด้วย

และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการปรับปรุงแก้ไขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนของครูได้กระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนสามารถริเริ่มกระบวนการการปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนรู้และพฤติกรรมกรเรียนของตน ซึ่งกระบวนการปรับปรุงแก้ไขนี้เป็นกระบวนการที่ครูใช้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเรียนรู้จากข้อผิดพลาดและความสำเร็จที่ผ่านมา ซึ่งแสดงถึงการที่นักเรียนมีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ ดังที่ Skager (1978: 24-25) กล่าวว่าผู้ที่มีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ อาจแสดงให้เห็นถึงความเต็มใจที่จะเปลี่ยนแปลงเป้าหมาย วิธีการเรียน ความล้มเหลวจะได้รับการนำมาปรับปรุงแก้ไขมากกว่าที่จะยอมแพ้หรือเลิก และการให้ข้อมูลย้อนกลับของครูจะทำให้นักเรียนได้ปรับทุกองค์ประกอบของกระบวนการเรียน ซึ่งสิ่งนี้จะทำให้นักเรียนตระหนักในความสามารถที่มีของตนและบทบาทในการเป็นผู้เรียนรู้ที่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ครู ผู้บริหาร และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการ ศึกษาทุกฝ่ายควรได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับนักเรียน ถึงแม้ผลการวิจัยจะพบว่าครูมีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาผลการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน กลับพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูควรดำเนินงานอย่างจริงจังและจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนให้มากขึ้นไปอีก เพราะการจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเอง เน้นให้นักเรียนคิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อนักเรียนหลายด้าน เช่น มีกระบวนการเรียนรู้ที่ดีขึ้น จดจำได้มากขึ้น สนใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมั่นใจในความสามารถเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผน นโยบายและแผนงานการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารและการจัดการเรียนการสอนของครูเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน